



Poznań, dnia 24.06.2026 r.

Zn. Spr.: ZU.6004.10.2026



Dotyczy: stanowiska dotyczącego uwag do założeń projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łopuchówko na lata 2028-2037

W odpowiedzi na uwagi w sprawie założeń do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łopuchówko na lata 2028-2037 Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu przesyła stanowisko w sprawie:

1. Wnoszę o przyjęcie następujących zasad gospodarowania w lasach o szczególnych funkcjach społecznych i przyrodniczych(..) Zasady te powinny dotyczyć w szczególności: lasów społecznych, lasów ochronnych, zwłaszcza MIAST i WOD, starolasów (niezależnie od ich formalnego statusu), lasów położonych na zboczach oraz w pobliżu cieków i obszarów zalewowych (tutaj potrzebna jest mapa oraz realny udział w jej opracowaniu podczas działania zespołu), otulin rezerwatów przyrody (..) W wymienionych lasach należy: dopuścić wyłącznie gospodarkę przerębową, ukierunkować działania na: zachowanie najstarszych drzew, wzmacnianie funkcji społecznych i ochronnych, zwiększanie retencji wody, magazynowanie biomasy i węgla w glebie i drzewostanie. Nie należy traktować funkcji produkcyjnej jako dominującej, a w szczególności: nie jest zasadne pozyskiwanie biomasy w celu jej spalania, wiek rębności nie powinien stanowić podstawowego kryterium prowadzenia rębni.

Zasady gospodarowania w lasach, zgodnie z informacją przekazaną podczas Narady Urzędzeniowej, będą zależały m.in. od zakwalifikowania danej powierzchni leśnej do jednego z pięciu gospodarstw na podstawie dominującej funkcji pełnionej przez lasy (zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu, 2023 r.). Nie ma możliwości

Sprawę prowadzi: Karolina Łachowska - Specjalista SL. ds. urządzania lasu i konsultacji społecznych, Zespół ds. Urządzania Lasu,

utworzenia dla proponowanej przez Pana zróżnicowanej grupy lasów osobnego modelu postępowania.

Ad. Lasy społeczne

W protokole Narady Wstępnej do projektu urządzenia lasu dla nadleśnictwa wskazano potrzebę wyznaczenia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności oraz obligatoryjnego utworzenia gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego. Nadleśnictwo Łopuchówko zostało również włączone w pilotażowy proces wyznaczania lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Proces ten jest prowadzony przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska i w trakcie jego trwania zostaną ustalone zasady gospodarowania dla lasów wytypowanych w procesie.

Ad. Lasy ochronne

Lasy ochronne będą aktualizowane w 2027 r. Dla lasów ochronnych nie obowiązują inne ograniczenia w planowaniu użytkowania, niż wynikające z Rozporządzenia z 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

Ad. Starolasy

Proces weryfikacji potencjalnych starolasów odbywa się niezależnie od etapów opracowania Planu Urządzenia Lasu. Proces jest nadzorowany przez MKiŚ. Ostateczny zakres starolasów zostanie ustalony przez MKiŚ, a ograniczenia wynikające z tego procesu zostaną uwzględnione w projekcie PUL.

Ad. Lasy położone na zboczach oraz w pobliżu cieków i obszarów zalewowych

Nie stosuje się rębni zupełnej na lasach bagiennych i olsach na podstawie §191 Instrukcji Ochrony Lasu Zgodnie także zgodnie z Rozporządzeniem MKiŚ z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, poza tym zgodnie z wytycznymi DGLP i RDLP w Poznaniu. Wszystkie siedliska bagienne są wyłączone z użytkowania (np. Bb, BMb, LMb). Dodatkowo wokół siedlisk bagiennych nie stosuje się cięć zupełnych w strefie buforowej o szerokości 1 wysokości drzewostanu wokół wydzieleń taksacyjnych ze zdiagnozowanym siedliskiem bagiennym. Bufor obowiązują również w przypadku cieków.

Ad. Otuliny rezerwatów przyrody

Zabiegi w otulinie rezerwatów przyrody zostaną uzgodnione z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Poznaniu i są uzależnione od celu ochrony danego rezerwatu oraz potrzeb hodowlanych drzewostanu.

2. W wymienionych lasach należy: dopuścić wyłącznie gospodarkę przerębową, ukierunkować działania na: zachowanie najstarszych drzew, wzmacnianie funkcji społecznych i ochronnych, zwiększanie retencji wody, magazynowanie biomasy i węgla w glebie i drzewostanie. Nie należy traktować funkcji produkcyjnej jako dominującej, a w szczególności: nie jest zasadne pozyskiwanie biomasy w celu jej spalania, wiek rębności nie powinien stanowić podstawowego kryterium prowadzenia rębni.

Ramowe wytyczne MKiŚ dla lasów o wiodącej funkcji społecznej nie zakładają całkowitej rezygnacji z użytkowania rębego, lecz przewidują dobór scenariuszy gospodarowania dostosowanych do funkcji i stanu poszczególnych drzewostanów. Niezależnie od powyższych informacji, wskazana przez Pana metoda przerębowa, ze względu na swoją specyfikę może zostać zapoczątkowana w przypadku odpowiednio młodszych drzewostanów, na odpowiednich siedliskach w których równocześnie pojawia się nalot lub/i podrost. Można przesłać listę wydzieleni, które zdaniem członków ZLW spełniają takie kryteria.

W nawiązaniu do Pana uwag dotyczących zachowania najstarszych drzew, wzmacniania funkcji społecznych i ochronnych, zwiększania retencji wody, magazynowania biomasy i węgla w glebie i drzewostanie uprzejmie informuję, że zgodnie z ogólną definicją trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zawartej w art. 6st. 1 pkt 1a ustawy o lasach prowadzona gospodarka leśna jest to „działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”. Są to obligatoryjne zasady stosowane przy projektowaniu zadań gospodarczych w trakcie opracowywania projektu Planu Urządzenia Lasu. Aktualnie opracowywane są propozycje adaptacji gospodarki leśnej do zmian klimatu na poziomie Dyrekcji Generalnej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe. Nie posiadamy jeszcze konkretnych wskazań do zmian do zastosowania w projektach PUL. Obecnie

trwają także prace nad nowelizacją Instrukcji Urządzania Lasu. Prowadzona gospodarka leśna poprzez m.in. działania w zakresie zalesiania i odnawiania drzewostanów gatunkami zgodnymi z siedliskiem jest adaptacją młodego pokolenia drzew do zmian klimatu (zwiększanie bioróżnorodności, większa odporność młodego pokolenia poprzez wzrost w trudniejszych warunkach klimatycznych m.in. przy występujących większych deficytach wody).

3. Należy wdrożyć działania zwiększające retencję wody, w szczególności poprzez: przegradzanie rowów i kanałów odpływowych, ochronę terenów zalewowych i mokradeł powstrzymując się od gospodarki produkcyjnej i pośredniej prowadzącej do obniżenia lustra wody (dlatego wymagane jest opracowanie mapy tych obszarów) pozostawianie i ochronę siedlisk bobra, dostosowanie infrastruktury do naturalnych procesów hydrologicznych.

W odniesieniu do uwag dotyczących działań mających zwiększyć retencję wody decyzję o podjęciu tego typu działań podejmuje nadleśniczy po uzyskaniu stosownych pozwoleń. Nadleśnictwo Łopuchówko w minionym okresie zrealizowało szereg projektów środowiskowych, w tym związanych ze zwiększeniem możliwości retencyjnych. Szczegółowe określenie tego typu działań nie stanowi zakresu prac nad projektem PUL, jednak z informacjami można się zapoznać w Nadleśnictwie lub podczas prac ZLW.

5. Ochrona drzew o cechach pomnikowych. Wnoszę o: włączenie identyfikacji takich drzew do programu ochrony przyrody, aktywne działania nadleśnictwa (inwentaryzacja, dokumentacja, zgłoszenia do gmin), możliwość ochrony poprzez zarządzenia wewnętrzne. Mapa obszarów występowania wraz z pojedynczą inwentaryzacją winna by utworzona).

W odniesieniu do uwag dotyczących ochrony drzew o cechach pomnikowych uprzejmie informuję, że Nadleśnictwo Łopuchówko posiada informację o drzewach wyróżniających się m.in. cechami mogącymi wskazywać na możliwość uznania ich za pomniki przyrody. Podczas prac taksacyjnych wykonawca projektu PUL aktualizuje listę drzew cennych, która zostaje zamieszczona w Programie Ochrony Przyrody. Informacja ta zawarta zostaje również w opisie taksacyjnym danego wydzielienia. Z zaktualizowaną listą drzew uznanych za cenne, będzie można się zapoznać w trakcie prac nad projektem PUL. Ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska oraz użytku ekologicznego

następuje w drodze uchwały rady gminy (Ustawa o ochronie przyrody Dz. U. z 2026 r. poz. 13, 426.). Drzewa takie są uznawane jako cenne i nie są wycinane, tylko chronione.

6. Gospodarka leśna powinna prowadzić do: powstawania drzewostanów wielogatunkowych i wielowarstwowych, zwiększenia ich trwałości i odporności, odejścia od modelu maksymalizacji dochodu z rębni.

Prowadzenie gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Łopuchówko jest ukierunkowane na zwiększanie różnorodności gatunkowej i strukturalnej drzewostanów oraz wzmacnianie ich stabilności i odporności na czynniki biotyczne i abiotyczne, w tym skutki zmian klimatu. Kierunek ten jest realizowany m.in. poprzez preferowanie odnowień naturalnych, wprowadzanie gatunków zgodnych z siedliskiem, przebudowę drzewostanów o uproszczonej strukturze oraz pozostawianie elementów zwiększających różnorodność biologiczną, takich jak drzewa biocenotyczne i martwe drewno. Założenia te są zgodne zarówno z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu, jak i z „Ramowymi sposobami prowadzenia gospodarki w lasach o wiodącej funkcji społecznej” opracowanymi przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, które wskazują na potrzebę promowania drzewostanów zróżnicowanych gatunkowo i wiekowo, bardziej odpornych oraz lepiej realizujących funkcje społeczne i przyrodnicze.

W związku z powyższym postulat dotyczący kształtowania drzewostanów wielogatunkowych i wielowarstwowych został już uwzględniony w kierunkowych założeniach gospodarki leśnej i będzie realizowany w zakresie dostosowanym do warunków siedliskowych oraz potrzeb hodowlanych poszczególnych drzewostanów.

W odniesieniu do wspomnianej maksymalizacji dochodu informuję że gospodarka leśna prowadzona w Lasach Państwowych nie jest ukierunkowana na maksymalizację krótkoterminowego wyniku ekonomicznego, lecz na realizację zasad trwale zrównoważonej gospodarki leśnej określonych w ustawie o lasach. Decyzje dotyczące sposobu zagospodarowania drzewostanów podejmowane są z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, hodowlanych i społecznych, a nie wyłącznie w oparciu o kryterium ekonomiczne.

7. Zakres ograniczeń gospodarki. Wnoszę o: włączenie lasów z 1.) do gospodarstwa specjalnego (S) tam gdzie to możliwe, a wszystkie te możliwości muszą być przedyskutowane w momencie tworzenia mapy, zakaz zrębów zupełnych w lasach gospodarczych, gdzie drugie piętro nie osiągnęło wieku rębności.

Kwalifikacja poszczególnych drzewostanów do określonych gospodarstw planistycznych dokonywana jest zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji Urządzania Lasu, z uwzględnieniem dominujących funkcji lasu oraz lokalnych uwarunkowań przyrodniczych i społecznych.

W protokole Narady Wstępnej do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łopuchówko wskazano potrzebę wyznaczenia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności oraz obligatoryjnego utworzenia gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego. Oznacza to, że postulat dotyczący objęcia wybranych obszarów szczególnymi zasadami gospodarowania został już uwzględniony na etapie formułowania założeń do projektu PUL. Jednocześnie nie jest możliwe automatyczne przypisanie wszystkich wskazanych przez Pana obszarów do gospodarstwa specjalnego, ponieważ decyzje w tym zakresie muszą wynikać z obowiązujących przepisów, wyników prac terenowych oraz analizy funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany.

W odniesieniu do postulatu zakazu stosowania zrębów zupełnych w drzewostanach, w których drugie piętro nie osiągnęło wieku rębności, należy wskazać, że przy projektowaniu sposobu zagospodarowania uwzględnia się rzeczywisty stan i rozwój młodego pokolenia, w tym jego skład gatunkowy, zagęszczenie, stabilność oraz zdolność do przejęcia funkcji drzewostanu głównego po wykonaniu cięć. Sam fakt występowania drugiego piętra nie stanowi zatem jedyne kryterium decydującego o możliwości zastosowania określonego sposobu zagospodarowania.

Wytyczne Ministerstwa Klimatu i Środowiska dla lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz obowiązujące Zasady Hodowli Lasu wskazują na potrzebę maksymalnego wykorzystania istniejącego odnowienia naturalnego i podrostu oraz ograniczania skali ingerencji tam, gdzie pozwalają na to warunki przyrodnicze i hodowlane.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące kwalifikacji poszczególnych obszarów oraz doboru metod zagospodarowania będą przedmiotem dalszych analiz w toku prac nad projektem PUL oraz konsultacji prowadzonych w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy.

8. Kontrola prac leśnych. Należy wprowadzić: system weryfikacji prac wykonawców (ZUL i podwykonawców), mechanizmy odpowiedzialności, w tym finansowej, za naruszenia.

Zagadnienia związane z kontrolą i weryfikacją wykonawców prac gospodarczych w nadleśnictwie oraz wprowadzeniem zmian systemowych nie stanowią tematu projektu Planu Urządzenia Lasu.

9. Potrzeba zmian systemowych. W przypadku niedostosowania obecnych metod: zasadne jest opracowanie nowych typów rębni, należy powołać grupę roboczą z udziałem strony społecznej oraz ekspertów.

Powyższe zagadnienia związane z wprowadzeniem zmian systemowych nie stanowią tematu projektu Planu Urządzenia Lasu.

Obowiązujące Zasady Hodowli Lasu przewidują szeroki katalog sposobów zagospodarowania drzewostanów, obejmujący zarówno rębnie zupełne, jak i różne formy rębni złożonych oraz metody przerębowe. Jednocześnie obowiązujące zasady dopuszczają znaczną elastyczność w kształtowaniu parametrów poszczególnych rębni, zarówno w aspekcie przestrzennym (m.in. wielkość i rozmieszczenie gniazd, powierzchni manipulacyjnych, stref osłonowych), jak i czasowym (np. długość okresu odnowienia, etapowanie cięć, intensywność i częstotliwość zabiegów). Pozwala to dostosować sposób prowadzenia gospodarki leśnej do funkcji danego obszaru, warunków siedliskowych, stanu drzewostanu oraz oczekiwań społecznych. W praktyce oznacza to, że istniejące rozwiązania hodowlane zapewniają bardzo szerokie możliwości modyfikacji sposobu zagospodarowania lasu, bez konieczności tworzenia nowych typów rębni. W ramach prac nad projektem Planu Urządzenia Lasu oraz konsultacji prowadzonych z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy możliwe będzie wypracowanie takich rozwiązań, które w maksymalnym stopniu uwzględnią społeczne i przyrodnicze funkcje lasu, pozostając jednocześnie w zgodzie z obowiązującymi przepisami i zasadami hodowli lasu.

10. Obszary o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności. Wnoszę o: uznanie za takie obszary lasów położonych co najmniej w promieniu 200 m od zabudowy, Lokalizacja zabudowy określona jest na podkładzie Geoportal 2: Ewidencja budynków WMS oraz domyślnym podkładzie <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>, przeprowadzenie szczegółowych ustaleń w oparciu o analizę mapową (z możliwością modyfikacji zasięgu).

Zagospodarowanie turystyczne. Wnoszę o wprowadzenie następujących zasad:

1. *Ochrona szlaków i ścieżek: zakaz zrębów zupełnych w promieniu 30 m od dróg, szlaków i ścieżek, zakaz usuwania drzew, których korony nachodzą na szlak, wyłączenie ścieżek z ruchu maszyn leśnych. układ i lokalizacja ścieżek znajduje się na <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy> w domyślnej konfiguracji. Odstępstwa możliwe wyłącznie w drodze dyskusji przy mapach. Należy uwzględnić iż drogi i ścieżki mogą się pojawiać lub znikać w ciągu najbliższej dekady. Lokalizacja może nosić błędy pomiarowe, które należy zweryfikować przed wykonaniem zabiegów.*

2. Uzasadnienie

Działania te są niezbędne dla:

- ochrony użytkowników przed wiatrem i opadami,*
- zachowania walorów krajobrazowych,*
- zapobiegania degradacji infrastruktury turystycznej.*

4. Priorytet ochrony

Największe znaczenie turystyczne mają najstarsze drzewa przy ścieżkach — ich usuwanie nie powinno być dopuszczalne, również w lasach gospodarczych.

Zagadnienie to jest częściowo uwzględnione zarówno w procesie wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej wynikającej z zarządzenia Dyrektora LP 58/2022, jak i w „Ramowych sposobach prowadzenia gospodarki w lasach o wiodącej funkcji społecznej” opracowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Wytyczne MKiŚ wskazują, że w lasach o wiodącej funkcji społecznej sposób prowadzenia gospodarki powinien uwzględniać potrzebę zachowania walorów krajobrazowych, ciągłości osłony drzewostanu oraz wysokiej jakości warunków rekreacyjnych. Oznacza to, że przy projektowaniu zabiegów gospodarczych należy dążyć do ograniczania negatywnego wpływu prac na estetykę krajobrazu, komfort korzystania z lasu oraz bezpieczeństwo użytkowników.

Obowiązujące Zasady Hodowli Lasu oraz Instrukcja Urządzania Lasu umożliwiają odpowiednie zaplanowanie i wykonanie cięć, m.in. poprzez ograniczanie wielkości powierzchni manipulacyjnych, etapowanie prac, pozostawianie pasów osłonowych oraz dobór metod zagospodarowania pozwalających zachować ciągłość pokrywy leśnej.

Jednocześnie nie jest możliwe wprowadzenie generalnego zakazu wykonywania cięć lub usuwania drzew w sąsiedztwie szlaków i ścieżek, ponieważ w określonych

sytuacjach konieczne jest wykonywanie zabiegów wynikających z potrzeb hodowlanych drzewostanu, zapewnienia trwałości lasu oraz bezpieczeństwa publicznego.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące sposobu gospodarowania w sąsiedztwie szlaków i ścieżek mogą zostać doprecyzowane w toku prac nad projektem PUL oraz w ramach konsultacji prowadzonych z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, w szczególności na obszarach zakwalifikowanych jako lasy o zwiększonej lub wiodącej funkcji społecznej.

Dziękuję za przesłanie uwagi i propozycje do założeń do projektu Planu Urządzenia Lasu.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Poznaniu

Tomasz Kwieciński
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Nadleśnictwo Łopuchówko
2. Członkowie ZLW
3. Wykonawca projektu PUL
4. ZO, ZG, ZM, DR